

Η στάση των αγίων απέναντι στα δεινά της εποχής τους (Γέροντας Χριστόδουλος, Καθηγούμενος Ιεράς Μονής Κουτλουμουσίου)

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=172291>]

Αισθανόμεθα θλίψη, στένωση και γύμνωση, και φόβο, όχι μόνο εξαιτίας των εξωτερικών συμβάντων, αλλά και για το ότι χάσαμε οι ίδιοι το κέντρο της ζωής μας. Υποταχθήκαμε στους πειρασμούς, τους οποίους ο ίδιος ο Χριστός απέκρουσε στην έρημο: τη γαστριμαργία, την κενοδοξία, τον πόθο της εξουσίας. Κυνηγήσαμε το εύκολο χρήμα. Επιδιώξαμε την κοινωνική αναρρίχηση. Γίναμε άφρονες επενδυτές. Οργανώσαμε το βίο μας γύρω από ιδιοτελείς σκοπούς, τη φιληδονία και την ανθρωπαρέσκεια. Ακόμη κι αν θεωρούμαστε πιστοί και ομολογούμε τις ευαγγελικές αρετές, τις εφαρμόζουμε τόσο, όσο να μη θιγεί το ατομικό μας συμφέρον. Η σχέση μας με τον Θεό έγινε μια συναλλαγή. Ακόμη και οι Εκκλησίες έγιναν χώροι διεκδικήσεως συμφερόντων και ικανοποιήσεως φιλοδοξιών, όπου ποιμένες και ποιμενόμενοι μεριμνούν περί τραπέζας και τρυφάς. Η ειρήνη του κοινού ποτηριού υποχωρεί στην ταραχή των ατομικών συμφερόντων και επιδιώξεων. Καλλιεργήσαμε το «ακοινώνητον» μεταξύ μας. Γι' αυτά έχουμε ακέραιη προσωπική ευθύνη, και έτσι συμβάλλουμε στο γενικότερο κακό.

Όταν λοιπόν μια αρρώστια εκδηλώνεται με πόνο και πυρετό, ταλαιπωρεί τον άνθρωπο. Ταυτόχρονα, όμως, ο πόνος και τα λοιπά συμπτώματα έχουν ευεργετικό ρόλο. Διότι ειδοποιούν τον ασθενή για την αρρώστια του, τον ωθούν να αναλάβει μέτρα κατάλληλα για τη θεραπεία του. Αν δεν υπήρχε ο πόνος, αν δεν υπήρχε η εκδήλωση της αρρώστιας, κάθε αρρώστια θα οδηγούσε στο θάνατο, ενώ εμείς θα μέναμε ανυποψίαστοι, στον κόσμο της φανταστικής υγείας μας. Γι' αυτό και κάθε κρίση στον κοινωνικό χώρο μας κάνει γνωστή μια αρρώστια που ήδη τρώει τα σωθικά μας. Και μας παρακινεί να βρούμε τρόπους να θεραπευθούμε.

Κάθε κακό που λυμαίνεται τον κοινωνικό χώρο είναι κακό προσωπικό. Στο πρόσωπο του ανθρώπου καλλιεργείται η αρετή. Στο πρόσωπο του ανθρώπου γεννιέται η κακία. Και από το πρόσωπο εξαπλώνεται, σαν ευλογία ή σαν επιδημία, σε όλο το κοινωνικό σώμα. Αν λοιπόν θέλει κάποιος να βρει φάρμακα μιας κρίσης, θα πρέπει να εξετάσει και να αντιμετωπίσει την πνευματική ρίζα του κακού πρώτα στον ίδιο τον εαυτό του. Μην αναζητάς το κακό έξω από τον εαυτό σου, συμβουλεύει ο Μέγας Βασίλειος. Επίσης μη νομίζεις ότι το κακό είναι μια αρχέγονη φύση, όπως είναι το αγαθό. Ο καθένας ας γνωρίζει ότι είναι ο αρχηγός της δικής του κακίας.

Τα φαινόμενα κοινωνικής διάβρωσης δεν είναι μόνο χαρακτηριστικό της εποχής μας. Διαβάζοντας κανείς τα ποιμαντικά κείμενα, τις ομιλίες και τις επιστολές των Πατέρων της Εκκλησίας βλέπει τον πόνο τους για τη διαφθορά της δικής τους

κοινωνίας. Μιλούν για άδικους νόμους, για αυθαιρεσία της εξουσίας, καπηλεία αξιών και θεσμών, κοινωνική αδικία, αχαλίνωτα πάθη, κοινωνική αναλγησία. Μιλούν επίσης για την υποκρισία των ηγετών, και μάλιστα των χριστιανών.

Ποιά ήταν η αντιμετώπιση αυτών των δεινών από την πλευρά των Αγίων της Εκκλησίας;

Καταρχήν, ήταν η ενεργός και δυναμική παρέμβασή τους στους κοινωνικούς θεσμούς. Η μέριμνά τους οδηγούσε κάποτε στη δημιουργία νέων θεσμών, όπως ήταν για παράδειγμα η ίδρυση του θεσμού του νοσοκομείου με ειδικό προσωπικό - ένας θεσμός που οφείλεται στην πρωτοβουλία των μοναχών. Παράλληλα, η στάση τους δεν ήταν παθητική μπροστά στην κοινωνική αδικία. Με θάρρος και αυταπάρνηση κινητοποιούνταν για τη δικαίωση και την προστασία των αδυνάτων. Το ίδιο ακατάπαυστη ήταν και η μέριμνά τους για την απάλυνση του πόνου και της φτώχειας. Η φροντίδα του πεινασμένου και πληγωμένου ήταν γι' αυτούς Θεία Λειτουργία.

Ταυτόχρονα, οι Πατέρες ήταν φορείς του μοναχικού πνεύματος. Έτσι μετέφεραν και στον κόσμο το βασικό μήνυμα του μοναχισμού. Την ανάγκη της εσωτερικής εργασίας. Τη στροφή εις εαυτόν. Και γνωρίζουν ότι η στροφή εις εαυτόν δεν σημαίνει εγκλεισμό και αποκοπή από τους υπόλοιπους ανθρώπους. Η μοναχική εσωστρέφεια είναι δράση εσωτερική, στο βάθος της ανθρώπινης καρδιάς. Εκεί όπου ενεργούν οι στοχασμοί, οι διαλογισμοί, οι επιθυμίες, οι αναστολές, οι ονειροπολήσεις. Εσωτερική εργασία σημαίνει όργωμα του χωραφιού της ψυχής, ώστε με αυτό τον τρόπο ο άνθρωπος να γνωρίσει τον εαυτό του, και να συναντηθεί προσωπικά με τον Θεό. Κάθε Άγιος είναι ένα παράδειγμα αυτής της εργασίας στον εσωτερικό χώρο της ψυχής.

(συνεχίζεται)